

Матеріали VII міжнародної
науково-практичної конференції

**Теоретичні і прикладні напрямки
розвитку туризму та рекреації
в регіонах України**

1-2 квітня 2021 року

Міністерство освіти і науки України
*Український державний центр національно-патріотичного
виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді*
Кіровоградська обласна державна адміністрація
Льотна академія Національного авіаційного університету
Криворізький державний педагогічний університет
Федерація спортивного туризму України

Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України

Матеріали
VII міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 70-річчю утворення Льотної академії

1-2 квітня 2021 року

Кропивницький – 2021

УДК 338.48(477)(06.552)
Т33

DOI: 10.33251/978-617-7953-94-3-2021

Друкується згідно з рішенням Вченої ради Льотної академії Національного авіаційного університету (протокол № 3 від 17.03.2021 року)

Редакційна колегія:

- Чумак О.О.** – доктор юридичних наук, доцент, начальник Льотної академії Національного авіаційного університету
Неділько С.В. – директор Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді
Колотуха О.В. – доктор географічних наук, доцент
Лещенко Г.П. – кандидат географічних наук, професор
Любіцева О.А. – доктор географічних наук, професор
Наровлянський О.Д. – кандидат педагогічних наук
Неділько С.М. – доктор технічних наук, професор
Плачинда Т.С. – доктор педагогічних наук, професор
Стецюк Б.Р. – доктор юридичних наук, професор
Топольний Ф.П. – доктор біологічних наук, професор
Яворська В.В. – доктор географічних наук, професор

Т33 Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України», присвяченої 70-річчю утворення Льотної академії НАУ. Збірник наукових праць / За заг. ред. д.г.н. О.В. Колотухи. Дніпро : Середняк Т. К., 2021. 506 с.

ISBN 978-617-7953-94-3

У матеріалах конференції розглядаються питання взаємодії двох потужних мобільних сфер світової економіки – туризму та авіації, географічні аспекти туризму та рекреації, економічні проблеми розвитку туризму, менеджмент та маркетинг в туризмі, психолого-педагогічні та правові аспекти туризму та рекреації, підготовка фахівців з туризму, питання щодо теоретичні, методичні та організаційні основи спортивного туризму та активної рекреації, екологічні аспекти туризму та рекреації, наукові засади краєзнавчого туризму.

ISBN 978-617-7953-94-3

УДК 338.48(477)(06.552)
©Льотна академія НАУ, 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. Туризм і авіація

Неділько Сергій, Колотуха Олександр. Туризм та безпілотна авіація	8
Кондратенко Олександр. Туризм. Авіація. Харківщина	12
Середа Наталія. Концептуальні основи логістики туристичних та авіаційних послуг	17
Сідху Юлія. Авіація як невід'ємна складова розвитку туризму	22
Лукацький Євгеній. Перспективи розвитку авіатуризму в Україні	32
Романько Ірина. Екскурсійно-краєзнавчий напрямок діяльності музейного комплексу Льотної академії Національного авіаційного університету	38

СЕКЦІЯ 2. Географія туризму та рекреації

Смирнов Ігор, Любіцева Ольга. Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в умовах пандемії: втрати, пошуки та надбання (світовий та український досвід)	44
Дудник Іван, Борисюк Оксана. Туристичне регіонознавство	56
Яворська Вікторія, Сич Віталій, Коломієць Катерина. Населення як складова рекреаційно-туристичного потенціалу	60
Колотуха Олександр, Колотуха Ігор. Туристсько-спортивне ранжування та групування регіонів світу	65
Редін Володимир, Редіна Валентина. Деякі аспекти розвитку туристичної галузі Харківщини	76
Нестерчук Інна. Розроблення оптимальної моделі розвитку гастрономічного туризму Українського Правобережного Полісся	82
Гуда Андрій, Пацюк Вікторія. Аналіз напрямів використання кемпінгів у туристичній діяльності	91
Заставецька Леся, Заставецький Тарас. Похмурий туризм в Україні: теоретичні та прикладні аспекти дослідження	97
Козинська Ірина, Попович Світлана. Туристські атракції – роль і значення для туристських дестинацій	103
Миргородська Олена. Регіональні особливості розвитку туризму в Україні у докарантинний період	111
Sytnyk Oleksii, Petrychuk Olha, Sytnyk Ivan. Australia – the tourist pearl of the world: the challenges of today.....	117
Демченко Дар'я, Онойко Юрій. Особливості розвитку сільського туризму в Кіровоградській області	132
Кравцова Ірина. Садово-паркові ландшафти як об'єкти рекреації та туризму Центральної Європи	137
Соколовський Віктор, Щоголева Інна, Катана Єлизавета. Особливості рекреаційного потенціалу та районування Італії.....	145

6. Держтуризм розпочав масштабний проєкт «Мандруй Україною» – URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3044450-derzturizm-rozpocav-masstabnij-proekt-mandruj-ukrainou.html>.
7. ДСТУ 4527:2006 Національний стандарт України. Послуги туристичні. Засоби розміщення. – URL: <https://hihostels.com.ua/sites/default/files/hostely/dstu4527.pdf>.
8. Європейська Федерація Організації Кемпінгів та Асоціація Холідей Парків – URL: <https://www.efcohra.eu>.
9. Міжнародний туризм та covid-19 – URL: <https://www.unwto.org/international-tourism-and-covid-19>.
10. Римар Ю. Кемпінгова інфраструктура в контексті сталого розвитку. *Сталий розвиток – стан та перспективи: матеріали міжнародного наукового симпозіуму SDEV'2018*, Львів-Славське, Україна, 28 лютого-3 березня 2018 року. Львів : Панорама, 2018. – С. 328-330.
11. Солонина Є. Внутрішній туризм в Україні – на підйомі через COVID-19. Чи надовго? – URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/vnytrishniy-turyzm-v-ukraini-covid19/30726545.html>.

УДК 331.56

Заставецька Леся, Заставецький Тарас

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка

Похмурий туризм в Україні: теоретичні та прикладні аспекти дослідження

В статті розкриваються теоретичні та прикладні проблеми розвитку похмурого туризму в Україні. Метою дослідження є виявлення функцій даного виду туризму, визначення його місця в структурі туристичної діяльності. На основі проведеного SWOT-аналізу виявлено основні переваги та недоліки, а також встановлено перспективи та загрози розвитку похмурого туризму в Україні. Це дасть можливість в подальшому розробити стратегію та перспективні напрямки розвитку туристичної діяльності в окремих об'єктах похмурого туризму.

Ключові слова: туризм, похмурий туризм, екстремальний туризм, туристична діяльність.

Zastavetska L., Zastavetskyi T. Dark tourism in Ukraine: theoretical and applied aspects of research. *The article reveals the theoretical and applied problems of the development of dark tourism in Ukraine. The purpose of the study is to identify the functions of this type of tourism, to determine its place in the structure of tourism. Based on the SWOT-analysis, the main advantages and disadvantages were identified, as well as prospects and threats to the development of dark tourism in Ukraine. This will provide an opportunity to further develop a strategy and promising areas for tourism development in some objects of dark tourism.*

Key words: tourism, dark tourism, extreme tourism, tourist activity.

Актуальність і новизна дослідження. Похмурий туризм як новий напрям пізнавального, почав розвиватися відносно недавно. Вперше визначення поняття та предметної області дослідження похмурого туризму сформулювали М. Фоулі та Дж. Леннон у 2000 р. Однак саме явище існувало в світовій історії вже досить давно, адже місця катастроф та трагедій приваблювали людство завжди. Проте, у кінці XX – на початку XX століття похмурий туризм набирає масових масштабів,

що пояснюється розвитком і доступністю новітніх видів транспорту та зростанням мобільності населення.

Аналіз останніх публікацій за темою дослідження. Не зважаючи на зростаючу популярність похмурого туризму, теоретичні аспекти вивчення цього напрямку залишаються ще малорозробленими. В українській науковій теорії та практиці приділено значну увагу дослідженню об'єктів похмурого туризму та особливостей формування туристичних потоків (О. Бордун, Т. Заставецький), здійснено спроби класифікації таких об'єктів – Т. Заставецький, Л. Заставецька [монографія], розроблено туристичні марш-рути – «Терновий вінок України» (автори О. Бордун, Ю. Деркач) [1, с.66].

Виклад основного матеріалу. Предметна область похмурого туризму знаходиться на межі пізнавального, сентиментального, пригодницького та меморіального туризму [3, с.101].

Не зважаючи на доволі специфічний характер, «похмурий» туризм з кожним роком набуває все більшої популярності як серед туристів нашої країни, так і за кордоном. Популярність і важливість цього виду туризму розкривається через функції, які він втілює для кожного подорожуючого за «похмурим» маршрутом (рис.1).

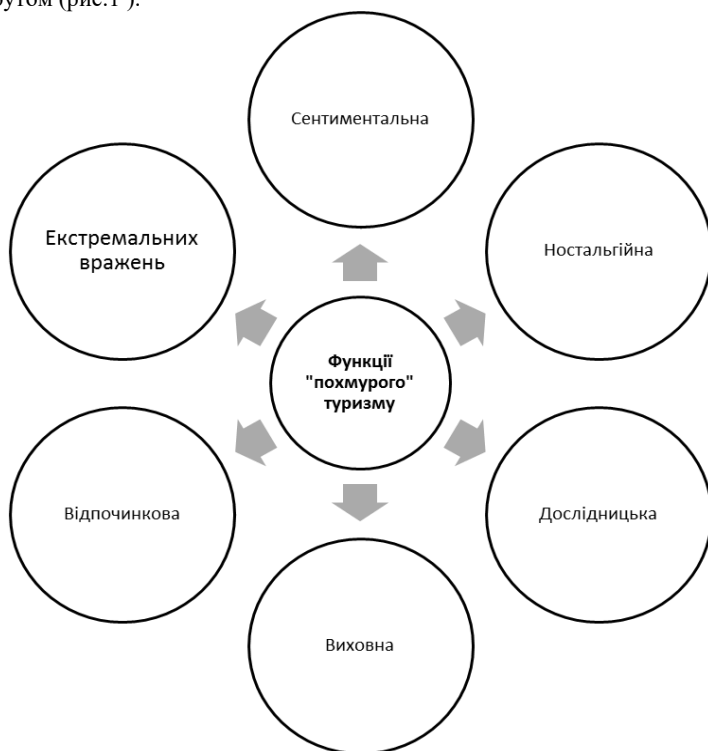

Рис. 1. Основні функції «похмурого» туризму

Сентиментальна функція розкривається через можливість кожного, хто перебуває на кладовищах, в об'єктах, пов'язаних з масовою загибеллю людей, задуматись про важливість людського життя, фактор долі в ньому.

Ностальгічна функція виражається у бажанні людей відвідувати місця поховань своїх родичів, або ті території, з якими їх пов'яже минуле.

Дослідницька функція – старовинні кладовища можуть стати чудовим об'єктом генеалогічного чи історичного дослідження науковців, або ж осіб, які цікавляться історією своєї родини.

Місця катастроф, воєнних дій, масових страт людей дають можливість кожному, хто відвідує кладовища, місця загибелі людей чи масових трагедій, задуматись над наслідками, до яких може призвести безвідповідальна людська діяльність. Ця особливість розкриває *виховну функцію* «похмурого» туризму.

Відпочинкова функція реалізується в повній мірі при відвідуванні об'єктів цього виду туризму. «Похмура» подорож дає можливість людині побути на самоті, в спокої, далеко від галасливого життя.

Функція набуття екстремальних вражень – одна із основних, яка відображає бажання особистості здобути «гострі» відчуття, відвідуючи місця «похмурого» туризму, які викликають найбільше емоцій.

«Похмурий» туризм є досить специфічним видом туризму, що позначається на його обмеженій популярності. Він базується на т.з. подієвих ресурсах, що відображають трагічні сторінки історії та культури. До них належать місця поховань (цвинтарі, братські могили) і страт, масових репресій, природних та техногенних катастроф, пенітенціарні заклади, т.з. «похмурі виставки», місця воєнних подій та ін.

Україна має багату ресурсну базу для розвитку всіх видів «похмурого туризму». Свідченням цього є велика кількість об'єктів, які користуються популярністю у відвідувачів.

З кожним роком популярність різних напрямів «похмурого» туризму зростає швидкими темпами. Аналізуючи світові туристичні напрями та настрої сучасного споживача на рику туристичних послуг, можна виокремити тренди, які будуть актуальними для цього виду туристичної діяльності на найближчі роки:

- зростання попиту на туристичний продукт даного виду туризму – сучасні світові туристичні тренди свідчать про те, що популярність незвичних, загадкових та страхітливих місць для туристичної діяльності в останні роки зростатиме. Для підтвердження цього варто проаналізувати зміни мотиваційної складової поїздок сучасних споживачів туристичних послуг;
- зміна основної концепції туризму останніх десятиліть «SSS» («Sun, Sea, Sand» - сонце, море, пісок), орієнтованого на пасивне дозвілля, та посилення ролі активного туризму (відпочинок в стилі EEE («Education, Entertainment, Excitement» – освіта, розваги, захоплення), що сприятиме розвитку пізнавальних форм туристичної діяльності, в тому числі й «похмурого» туризму;
- нагнітання апокаліптичних настроїв суспільства, в тому числі й під час пандемії Covid-19, приверне інтерес до тематики танатотуризму;
- наслідки світових кризових процесів посилять роль внутрішнього туризму як активної форми відпочинку, це сприятиме підвищенню інтересу до

вітчизняних туристичних об'єктів, в тому числі й тих, які представляють галузь «похмурого» туризму;

- розвиток нових напрямів «похмурого туризму, пов'язаних з відвідуванням пам'ятників світових пандемій – поширення пандемії коронавірусу SARS-CoV-2 призупинила розвиток всіх форм туризму на значний час. Країни, у яких домінуючою галуззю господарства був туризм, зазнали значних збитків. Однак не потрібно забувати, що протягом історії людства древні суспільства майже весь час переживали пандемію інфекційних хвороб. Як і сьогодні, епідемії стали трагедією для простих людей, котрі постраждали від їх наслідків. Боротьба з епідеміями та подолання деяких з них можна вважати одним з найважливіших успіхів в історії. З цієї причини багато місць або пам'ятників були створені як подяка за боротьбу з епідемією, відвідування яких можна охарактеризувати як танатотуризм.

Для аналізу сильних та слабких сторін розвитку «похмурого» туризму в Україні нами було застосовано SWOT-аналіз (табл. 1).

Таблиця 1

SWOT-аналіз перспектив розвитку «похмурого» туризму в Україні

Сильні сторони	Слабкі сторони
- наявність великої кількості різноманітних за тематикою об'єктів, які викликають найбільший інтерес серед туристів «чорного» напрямку; - наявність унікальних об'єктів, які можна побачити тільки в Україні (Чорнобиль-ська зона відчуження); - проводяться як групові так і індивідуальні екскурсії; - одним із видів екскурсій є авіаекскурсії, які дозволяють ознайомитись з панорамами об'єктів «похмурого» туризму; - з кожним роком кількість туристів зростає, особливо серед іноземців; - поряд із розвитком та популяризацією об'єктів даного виду туризму, можна розвивати інші супутні види, наприклад, пізнавальний та науковий туризм.	- відсутність туристичної інфраструктури, закладів розміщення поблизу окремих об'єктів; - не всі об'єкти та території є доступними для туристів (наприклад, забороненими для відвідування залишаються значні території Чорнобильської зони); - відсутність стратегії розвитку окремих об'єктів «похмурого» туризму, які мають загальнодержавне значення та високий потенціал зацікавленості з боку зарубіжних туристів; - частими є випадки мародерства, особливо серед нелегальних туристів у Чорнобильській зоні, а також на кладовищах, що мають унікальне історичне значення та є цікавими об'єктами для розвитку «похмурого» туризму; - відсутність ефективних промозаходів та рекламування на світовому ринку туристичних послуг; - відвідуваність окремих територій потребує спеціального спорядження; - для відвідування окремих об'єктів та територій необхідні спеціальні дозволи (наприклад, для візиту у Чорнобильську зону відчуження необхідний спеціальний дозвіл від керівництва Державного агентства України з управління зоною відчуження);

	- організація і проведення туристичних маршрутів на окремі об'єкти потребує значних коштів; - вузька екскурсійна програма; - необхідні спеціальні дозволи на проведення фото та відеозйомки на багатьох об'єктах «похмурого» туризму; - відсутність врегульованої податкової політики, яка б сприяла розвитку даного виду туризму в Україні; - недостатнє використання кращого світового досвіду у цій сфері.
Можливості	Загрози
- значний інтерес з боку туристів, особливо зарубіжних, який зростає з кожним роком; - висока інвестиційна привабливість окремих об'єктів.	- недосконалість нормативно-правової бази, яка б регулювала туристичну діяльність в окремих об'єктах «похмурого» туризму; - ведення воєнних дій на окремих територіях України знижує відчуття безпеки у потенційних туристів з інших країн; - відсутність комплексного бачення країни як перспективної туристичної дестинації, а також ефективної стратегії розвитку цієї сфери як на національному, так і на регіональному рівнях; - високе радіаційне забруднення у Чорнобильській зоні відчуження; - небезпека радіаційного опромінення і ризик виникнення спричинених ним хвороб.

В ході розрахунку результатів SWOT-аналізу був застосований ранговий метод формалізації даних. Проведений SWOT-аналіз свідчить про перевагу слабких сторін над сильними. Це підтверджує необхідність розробки на державному рівні загальних напрямків практичного вирішення проблеми створення сприятливих умов для розвитку «похмурого» туризму в Україні як одного із найбільш популярних видів туризму в сучасному світі, враховуючи при цьому міжнародну практику.

Основними з них повинні бути:

- дії уряду та органів місцевого самоврядування, націлені на врегулювання податкової політики, яка б сприяла розвитку даного виду туризму в Україні;
- розширення можливостей екскурсійних програм та маршрутів;
- застосування ефективних маркетингових технологій для просування даного виду туристичного продукту на вітчизняному та світовому туристичному ринку;
- розроблення та впровадження ефективної стратегії розвитку цієї сфери як на національному, так і на регіональному рівнях;
- вивчення та врахування позитивного зарубіжного досвіду організації туристичної діяльності у сфері «похмурого» туризму;

- зрівноваження категорій «ціна – якість» з метою уникнення спекуляцій на даному ринку туристичних послуг.

Висновки. Одним із перспективних видів туризму в останні роки стає «похмурий». Інтерес до місць катастроф, масової загибелі людей, місць воєнних баталій тощо вабить багатьох сучасних туристів, які хочуть пізнати екстремальні відчуття. Популярність і важливість цього виду туризму розкривається через функції, які він втілює для кожного подорожуючого за «похмурим» маршрутом. Серед них: ностальгійна, набуття екстремальних вражень, виховна, відпочинкова і т.д. Дослідження сильних і слабких сторін розвитку даного виду туризму в нашій країні дозволяє зробити висновок про необхідність розробки на державному рівні загальних напрямків практичного вирішення проблеми створення сприятливих умов для розвитку «похмурого» туризму в Україні як одного із найбільш популярних видів туризму в сучасному світі, враховуючи при цьому міжнародну практику.

Список використаних джерел:

1. Бордун О.Ю., Деркач У.В. Теоретичні та практичні засади дослідження похмурого туризму України. *Географія та туризм*. Серія: Географія рекреації та туризму: теоретичні та практичні питання. 2017. Вип. 30. С. 66.
2. Державне агентство України з управління Зоною відчуження [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. Режим доступу: <http://dazv.gov.ua/>
3. Заставецький Т.Б. «Похмурий туризм» як відображення трагічних подій у історії та культурі народів. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: *Географія*. Вип. 1 (29). Тернопіль: Тайп, 2011. С. 101-107.
4. Кляп М.П., Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму: навч. посіб. Київ: Знання, 2013. 197 с.
5. Москаленко Я.О. «Темний» туризм як новий вид туризму. Все о туризме – образовательный туристический портал. 2014. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/moskalenko.htm
6. Некрашук Олександра. Після серіалу на HBO. Хто заробить на зростанні туристичного потоку в Чорнобиль. Бізнес НВ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/biz/economics/hto-zaroblyaye-na-pojizdkah-v-chornobil-50027342.html>
7. Про деякі питання розвитку територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Указ Президента України від 10 липня 2019 р. №512/2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/5122019-28317>
8. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року від 16 березня 2017 р. № 168-р [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npras/249826501>
9. Сардак С. Е. Потенціал «темного» туризму в країнах Європи [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/331584624_Potencial_temnogo_turizmu_v_krainah_Evropi_POTENTIAL_OF_DARK_TOURISM_IN_EUROPEAN_COUNTRIES.
10. Смаль І.В. Туризм людських слабкостей. *Географія та туризм*. 2013. Вип. 24. С. 69-76.
11. Шильнікова З.М. Тенденції розвитку «Темного» туризму та його мотиваційні аспекти. Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/112.pdf>
12. Blom T. Morbid Tourism: A Postmodern Market Niche with an Example from Althorpe.

- Norwegian Journal of Geography*. 2000. № 54. P. 29–36.
13. Dark destinations. URL: <http://www.dark-tourism.com/index.php/destinations>.
 14. Krupskiy O., Temchur K. Media Tourism in the Chernobyl Exclusion Zone As a New Tourist Phenomenon. *Journal of Geology, Geography and Geoecology*. 2018. № 27. P. 261-273.
 15. Seaton A.V. Guided by the Dark: From Thanatopsis to Thanatourism. *International Journal of Heritage Studies*. 1996. № 2. P. 234-244.
 16. Stone P. A dark tourism spectrum: towards a typology of death and macabre related tourist sites, attractions and exhibitions. *TOURISM: An Interdisciplinary International Journal*. 2006. Vol. 54. № 2. P. 145-160.
 17. Foley M., Lennon J.J. JFK and dark tourism: A fascination with assassination. *International Journal of Heritage Studies*. Taylor & Francis. 1996. № 2 (4). P. 198-211.

УДК 338.48:796.5

Козинська Ірина, Попович Світлана

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Туристські атракції – роль і значення для туристських дестинацій

У статті досліджуються особливості туристських атракцій, їх вплив, роль і значення для розвитку туризму в дестинаціях. Наведено їх основні характеристики і деякі приклади світових туристських атракцій.

Ключові слова: туристські атракції, значення, розвиток, туристські дестинації.

Kozynska I., Popovich S. Tourist attractions the role and importance for tourist destinations. *The article examines features of tourist attractions and their impact and importance for the development of tourism in destinations. In the article are presented their essential characteristics and some examples from the world.*

Keywords: tourist attractions, importance, development, tourist destinations

Вступ. Розвиток туризму зумовив пошук нових та різноманітних підходів до збільшення туристських потоків. Ряд туристських дестинацій та організацій почали створювати штучні атракції для залучення туристів, прагнучі урізноманітнити туристичну подорож та створити особливий туристичний продукт. У глобалізованому світі пошук унікальної ідентичності та незрівнянного досвіду змусив туристські дестинації відкривати, створювати та будувати нові ідеї, об'єкти та враження, за допомогою яких вони будуть легко впізнавані та бажані.

Виклад основного матеріалу. Поняття туристської атракції було введено Е. Cohen (1972), який вважає, що відвідування туристських атракцій є основною метою масового туризму. Автор поділяє атракції на дві групи – природні (привабливі завдяки своїм специфічним особливостям) та штучні ("винайдені" чи "створені" спеціально для туристів). На думку Е. Cohen, особливістю масового туризму є "додавання привабливості" туристським атракціям і стверджує, що навіть "природні" пам'ятки роблять ще більш привабливими заради збільшення туристського попиту [4]. Згодом з'явилися інші дефініції, що характеризують туристські атракції, наприклад, дефініція D. Lundberg (1985), що відносить до

атракцій все, що цікавить туристів, тобто туристські атракції включають усі елементи, які змушують туристів залишати свої домівки [6]. За В. Goodall (1990) туристські атракції – це конкретні унікальні місця, пов'язані з природним середовищем чи історією [5].

Middleton and Clark (2001) визначають атракції як постійні ресурси, які розвиваються і управляються задля розважання і навчання відвідувачів [11], а Boniface и Cooreg (2001) як "сенс існування" – привід для подорожі, що призводить до зростання числа туристських відвідувань і який має значний вплив на індустрію туризму. Є також кілька більш складних визначень, що визначають атракції, як фізичні або культурні особливості конкретного туристського місця, які окремі відвідувачі сприймають як здатність задовольнити одну або декілька своїх конкретних потреб у відпочинку (Harris, 1996).

Існуючі визначення туристських атракцій розрізняють по відношенню до мети, дисциплінарного підходу і застосування. Наприклад, J. Swarbrooke (1995) поділяє атракції на чотири групи [9]:

- природні туристські атракції;
- твори / об'єкти / споруди створені людиною, які спочатку не мали на меті залучення туристів, а з часом стали атракціями;
- місця, спроектовані з нуля, з метою стати атракціями;
- культурні, спортивні, релігійні заходи, фестивалі, Олімпійські ігри;

Інша класифікація, запропонована тим же автором, поділяє атракції на дві групи:

- основні атракції – вказують на головну причину подорожі і основне місце, де туристи проводять свій час;
- другорядні атракції – ті, що знаходяться "по дорозі" у туристів.

Незважаючи на те, що існує багато публікацій, що стосуються питань, пов'язаних з туристськими атракціями, велика частина з них стосується більш пізнаваних та важливих – невелика кількість авторів зосереджується на оцінці та класифікації частково розроблених атракцій. У таких країнах, як Велика Британія чи Австралія, інтерес більше зосереджений на пізнаваних атракціях, а в таких країнах, як Туреччина чи Хорватія, на потенційних атракціях [8].

Атракції (від латинського слова *attrahere* – принада) мотивують туристів відвідати дану дестинацію. Часто це об'єкти і / або події, які необхідно "побачити", або в яких треба "взяти участь", щоб отримати задоволення і позитивні емоції. Нематеріальні елементи, такі як унікальна атмосфера, емоційні переживання, спогади і багато іншого також можуть спровокувати відвідування дестинації. Атракція може бути частиною розважального заходу або заходу, метою якого є формування позитивних емоцій від туристської поїздки. Атракції – важливий елемент відпочинку та рекреації. В атракціях можуть брати участь природні та антропогенні туристські ресурси, рекреаційні території; особливі події; специфічні заходи, тематичні парки і т. д. Вони можуть бути побудовані в місцях, де мало або зовсім немає туристських ресурсів. За своєю природою вони можуть містити базові цінності, що відповідають конкретним потребам споживачів, і можуть бути основним мотивом для вибору конкретної дестинації.

Атрактивність даної дестинації розуміється як здатність ресурсів привертати увагу туристів. Атрактивність або привабливість туристської